Інститут Економічних Досліджень та Політичних Консультацій

Місячний Економічний Моніторинг України

№10 (144), жовтень 2012 року

Резюме

Тема місяця: Держбюджет 2013

Політика: У вересні Україна почала переговори з СОТ щодо перегляду ставок ввізних мит.

Реальний сектор: Промислове виробництво скоротилось в серпні на 4,7% дпр через зниження випуску в переробній промисловості.

Галузеві новини: Україна звернулась до ВАТ «Газпром» з питання купівлі 24,5 млрд кубометрів газу у 2013 році порівняно із запланованою купівлею 27 млрд кубометрів у 2012 році.

Зовнішній сектор: Дефіцит рахунку поточних операцій розширився до 1,5 млрд дол. США в серпні оскільки збільшення експорту послуг за рахунок туризму було нівельовано надзвичайно високими чистими виплатами доходу.

Фіскальна політика: Нижчі бюджетні доходи та дефіцит призвели до недофінансування видатків Державного бюджету (загальний фонд) протягом перших восьми місяців року на 8,0% від плану.

Соціальна політика: Дефіцит Пенсійного фонду знову фінансувався за рахунок спеціального трансферу з Державного бюджету та позик Державного казначейства.

Ринок праці: Фонд оплати праці зріс на 16,8% дпр внаслідок збільшення середньої заробітної плати в усіх секторах економіки на фоні незмінного рівня зайнятості.

Монетарна політика: У вересні ІСЦ залишився на рівні 2011 року.

Фінансові ринки: Уряд продовжив залучати кошти як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках капіталу.

Тема місяця: Держбюджет 2013

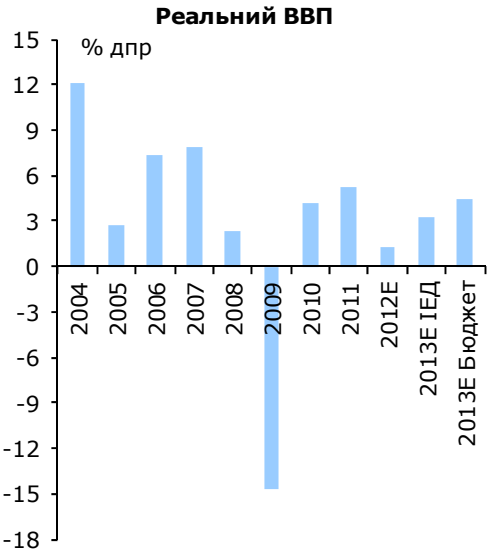
Фіскальна ситуація залишається вразливою

Олександра Бетлій, Віталій Кравчук

За прогнозом Інституту зростання реального ВВП пришвидшиться до 3,3% у 2013 порівняно із 1,3% у 2012 році. Водночас за офіційними повідомленнями фіскальні параметри попереднього проекту Закону про Державний бюджет на 2013 рік ґрунтувались на прогнозі зростання реального ВВП на 4,5%. Відповідно до найкращого досвіду уряду варто було б використовувати консервативні оцінки економічного розвитку при підготовці бюджету. Якщо економічні припущення не буде змінено при перегляді законопроекту про Державний бюджет, уряд може зіткнутись із необхідністю урізати бюджетні видатки протягом 2013 року.

На сьогодні не було оприлюднено проекту Закону про Державний бюджет на 2013 рік, незважаючи на визначення 15 вересня кінцевою датою подання документу. Технічно уряд ухвалив законопроект і подав його до парламенту вчасно, а саме 15 вересня. Водночас комітет Верховної Ради висловив численні зауваження і критику до документу і Спікер парламенту повернув його до уряду одразу після цього. За останніми новинами уряд, найімовірніше, подасть переглянутий законопроект до парламенту в середині жовтня, а Президент очікує, що бюджет буде ухвалено вже у листопаді.

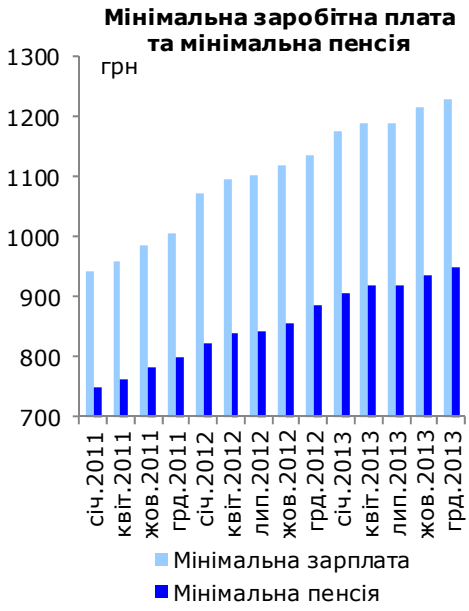
Досвід свідчить, що для планування бюджетних показників доцільніше брати за основу консервативний економічний сценарій, який ближчий до песимістичних радше, ніж оптимістичних припущень. Зокрема завжди легше розподілити додаткові доходи, ніж скоротити певні бюджетні видатки. Часто капітальні видатки виявляються найлегшим джерелом такого скорочення, що пливає на майбутнє економічне зростання. Важливим недоліком української фіскальної політики є відсутність середньострокового бюджетного планування видатків. В результаті планування щодо фінансування проектів на кілька років суттєво порушено. Ефективне середньострокове планування також сприяло б вищій фіскальній прозорості, що позначилось би на покращенні ділового середовища. Крім того, воно б полегшило б проведення реформ у суспільних секторах, що особливо важливо для проведення реформи системи охорони здоров'я.

Примітка: E - оцінка, F - прогноз
Джерело: Держстат, розрахунки ІЕД

Варто зазначати, що вже звичною практикою українського уряду є недооцінка інфляції та переоцінка зростання реального ВВП. В результаті, номінальні показники можуть залишитись реалістичними, тоді як збільшення соціальних стандартів та заробітних плат буде переоцінено в реальному вимірі. Все ж, прогноз Інституту розміру номінального ВВП є нижчим за офіційний прогноз, що може означати недовиконання доходів Зведеного бюджету майже на 15 млрд грн.

Хоча не було оприлюднено проекту Бюджету, було офіційно оголошено про кілька рішень, які там передбачені. Наявна інформація поки що свідчить про те, що документ не містить сюрпризів. Тоді як доходи Державного бюджету планується збільшити на 6,4%, мінімальну заробітну плату буде підвищено на 8,5%. Диференціацію заробітних плат в бюджетних секторах також буде збільшено, що є необхідним для надання важливих стимулів для роботи працівників в цих секторах. Планується знизити темпи підвищення мінімальної пенсії з 10,5% в середньому у 2012 році до 7,2% в середньому у 2013 році. Крім того, додаткове фінансування у 22,2 млрд грн планується виділити на фінансування перегляду пенсій зокрема внаслідок індексації на інфляцію та зростання середньої заробітної плати. Уряд також планує збільшити виплати соціальної допомоги, зокрема виплати при народженні дитини та догляду за дитиною. В результаті капітальні видатки навряд чи зростуть у структурі сукупних бюджетних доходів. Разом з тим, їх фінансування є важливим з огляду на поганий стан інфраструктури, як-то дороги та житлово-комунальне господарство.

Джерело: Державний бюджет на 2011 та 2012 роки, проект закону про Державний бюджет на 2013 рік

Дефіцит Державного бюджету було передбачено на рівні 1,65% від ВВП, що дещо вище, ніж оцінка Інституту. Різницю можна пояснити різними припущеннями щодо доступу до міжнародних ринків капіталу. Зважаючи на високий рівень внутрішнього та зовнішнього боргу, який потрібно погасити у 2013 році (до 5% від ВВП), уряд навряд чи зможе дозволити собі високий рівень дефіциту. Водночас дефіцит сектору державного управління (включаючи місцеві бюджети, фонди загальнообов'язкового державного соціального страхування, а також дефіцити державних підприємств) буде вищим, якщо уряд продовжить надавати не бюджетну підтримку Нафтогазу та Пенсійному фонду. Це точно матиме місце у випадку небажання уряду підвищити тарифи на газ для населення та ТКЕ.

Отже, для України буде краще, якщо переглянутий Закон про Державний бюджет на 2013 рік буде оснований на реалістичних макроекономічних припущеннях. Також варто врахувати ризики погіршення зовнішньої ситуації, що суттєво вплине на розвиток економіки України. Крім того, уряду варто нарешті повністю запровадити середньострокове бюджетне планування, яке передбачено у Бюджетному кодексі. Так, документ щодо середньострокового плану основних джерел доходів і статей видатків необхідно подати до парламенту разом із текстом законопроекту про Державний бюджет на 2013 рік.

Місячний Економічний Моніторинг України

Політика: Україна пропонує перегляд своїх зобов'язань у рамках СОТ

У вересні Україна почала переговори з СОТ про перегляд митних тарифів відповідно до статті XXVIII ГАТТ. Уряд України направив на розгляд членів СОТ позиційний документ із пропозиціями щодо підвищення зв'язаних тарифів по 371 тарифній лінії. Ці продукти становлять 5% від сукупного обсягу імпорту України. Очікується, що Україна погодиться на компенсаційні механізмі по відношенню до своїх партнерів по СОТ. Якщо Україна не зможе дійти згоди зі своїми основними торговими партнерами щодо цих питань, вона може запровадити нові зв'язані тарифи в односторонньому порядку, але тоді інші країни зможуть відповісти пропорційним підвищенням тарифів для українських товарів.

Свою стурбованість щодо ініціативи України одразу висловили ЄС і США як її провідні торговельні партнери в рамках СОТ. За словами чиновників ЄС ця ініціатива може завдати шкоди прогресу України у формуванні поглибленої і всеохоплюючої зони вільної торгівлі (ПВЗВТ) з ЄС.

Український уряд розраховує отримати відповіді країн-членів СОТ про можливість перегляду митних тарифів до 12 грудня 2012 року. За словами урядового уповноваженого з питань європейської інтеграції Валерія П'ятницького основними партнерами України по майбутніх переговорах із членами СОТ щодо перегляду зв'язаних тарифів будуть ЄС, США, Китай і Туреччина. Крім того, В. П'ятницький підкреслив, що Україна не має наміру змінювати домовленості, досягнуті у рамках таких торгових угод, як ЄАВТ або ПВЗВТ із ЄС.

Реальний сектор: Падіння промислового виробництва

Секторальні тенденції. Промислове виробництво в серпні знизилось на 4,7% дпр внаслідок падіння випуску в переробній промисловості. Експортно-орієнтовані сектори знизили виробництво через низький попит, оскільки економіки основних торговельних партнерів залишились слабкими. Зниження зовнішнього попиту на сталь та непевний прогноз призвели до скорочення металургії на 12,5% дпр з високої бази серпня 2011 року. Темпи зниження машинобудування збільшились до 13,7% дпр внаслідок падіння випуску залізничного рухомого складу на 10,7% дпр після зростання в попередні місяці. Виробництво харчових продуктів та напоїв знизилось на 1,4% дпр внаслідок скорочення випуску алкогольних напоїв. Виробництво харчових продуктів за виключенням випуску алкогольних напоїв та тютюнових виробів, ймовірно, незначно зросло. Все ж, збільшення частки імпортних харчових продуктів, ймовірно, утримало харчову промисловість від отримання більшого стимулу від зростання споживчого попиту. Хімічна промисловість зросла на 12,8% дпр завдяки високим темпам зростання фармацевтичної галузі (на 22,2% дпр).

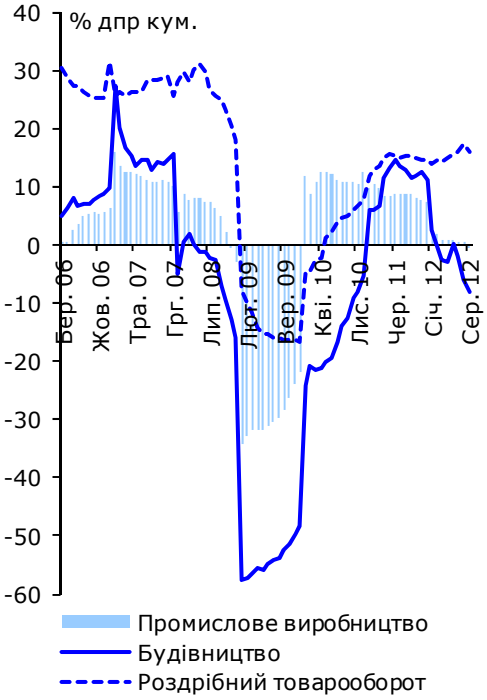
В січні-серпні зростання роздрібного товарообороту сповільнились до 16,0% дпр, що відображає суттєве сповільнення росту споживання в серпні. Обсяги будівельних робіт продовжили падати (на 8,0% дпр) через завершення Євро-2012 та непевний інвестиційний клімат. Вантажооборот знизився на 7,2% дпр внаслідок нижчого транзиту газу та нафти. Менший врожай призвів до падіння сільськогосподарського випуску на 4,5% дпр.

Галузеві новини: Планують знизити купівлю імпортного газу у 2013 році

Енергетика. 13 вересня Міністр енергетики та вугільної промисловості Юрій Бойко повідомив про те, що Україна подала заявку до російського «Газпрому» на купівлю у 2013 році 24,5 млрд кубометрів газу порівняно із очікуваними закупками 27 млрд кубометрів у 2012 році. Уряд планує знизити споживання газу завдяки підвищенню енергоефективності. Зокрема йдеться про

Населення: 45,6 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 24%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 8%
Інвестиції/ВВП: 21%
Експорт: Росія 25%, ЄС 28%
Імпорт: Росія 22%, ЄС 35%

Тенденції реального сектору

Джерело: Держстат

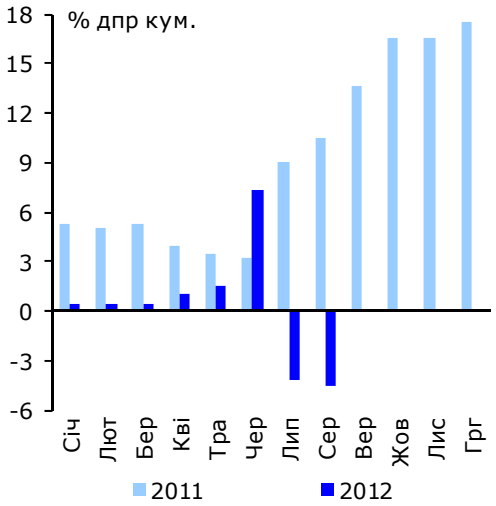
Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

встановлення лічильників, будівництво підприємств із газифікації вугілля, видобування власного газу. Крім того, планують часткове заміщення газу вугіллям на ТЕЦ.

У вересні НАК «Укренерго» розпочала будівництво ЛЕП «Рівненська АЕС – Київська». Очікується, що проект покращить електропостачання споживачів центрального і північного регіонів України. Це один з трьох великих проектів, які переважно фінансуються ЄБРР та ЄІБ. Сукупна вартість проекту 415 млн євро, з яких 300 млн євро становитимуть кредити ЄБРР та ЄІБ, тоді як решту виділила «Укренерго». Ще два проекти пов'язані з модернізацією обладнання ГЕС, більшість з яких було побудовано в 1960-х роках (вартість проекту 690 млн євро, з них 400 млн євро виділять ЄБРР і ЄІБ), та будівництвом ЛЕП «ЗАЕС – Каховська» для покращення електропостачання південного регіону України (вартість проекту 397 млн євро, 350 млн євро дають в кредит ЄБРР та ЄІБ).

Сільське господарство. У вересні Міністерство аграрної політики та продовольства збільшило прогноз зернових на 2012 з 45,3 до 46,5 млн т. Хоча очікуваний врожай на 18% нижчий за показник 2011 року, цього достатньо, щоб забезпечити внутрішній попит та експортні потреби. Урядовці запевняють, що немає необхідності у запровадженні експортних квот, оскільки інтервенційний фонд має достатньо запасів зернових для гарантування продовольчої безпеки в країні. Водночас Міністерство вже підписало меморандум з ключовими гравцями ринку, який встановлює граничний обсяг експорту на рівні 4 млн т пшениці, 3 млн т ячменю та 12,4 млн т кукурудзи. Зернові трейдери вважають, що експорт пшениці можна збільшити додатково на 1,5 млн т, враховуючи значні перехідні запаси. Відповідно до Меморандуму збільшення експорту може бути розглянуто Міністерством щойно експорт сягне критичної межі у 80% від граничного обсягу.

Сільськогосподарське виробництво

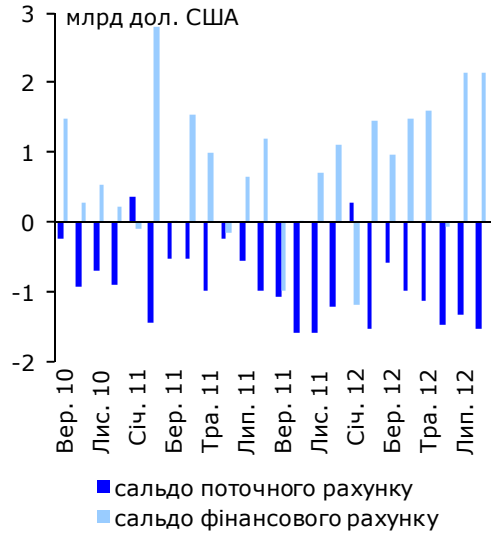

Джерело: Держстат

Приватизація. У вересні Фонд державного майна продовжив приватизацію газорозподільних компаній. ПАТ Газтек, яку пов'язують з Дмитром Фірташем, розширила свою присутність в цьому секторі. Так, нею було придбано частки (від 16% до 26%) у 10 газорозподільних компаніях за сукупною ціною 269,5 млн грн. Пакет акцій лише одного підприємства було продано іншому покупцеві, яким стала ТОВ «Група компаній Содружество», яка придбала 26% акцій ПАТ Крименчукгаз.

В цілому, за перші дев'ять місяці 2012 року надходження від приватизації складають 5,4 млрд грн (53,5% від річного плану). Таким чином, цього року навряд чи вдасться отримати заплановані 10 млрд грн.

Платіжний баланс

Джерело: попередні оцінки НБУ

Зовнішній сектор: Профіцит фінансового рахунку залишився на рівні 2,1 млрд дол. США

Дефіцит поточного рахунку розширився до 1,5 млрд дол. США в серпні проти 1,3 млрд дол. США в липні, оскільки покращення експорту послуг за рахунок туризму компенсувалось незвичайно великими чистими виплатами доходу на суму 0,7 млрд дол. США. Дефіцит торгівлі товарами залишився на рівні 1,8 млрд дол. США в серпні. Експорт товарів збільшився лише на 0,8% дпр до 5,9 млрд дол. США частково через високу статистичну базу. Тоді як експорт продукції машинобудування та харчових продуктів зростали, експорт сталі впав на 16% дпр, а експорт хімічних продуктів сповільнився. Зростання імпорту товарів сповільнилось до 3,1% дпр в доларовому виразі, що також відображає високу статистичну базу. Імпорт підтримувався збільшенням імпорту газу та продовженням імпорту споживчих товарів, включаючи одяг.

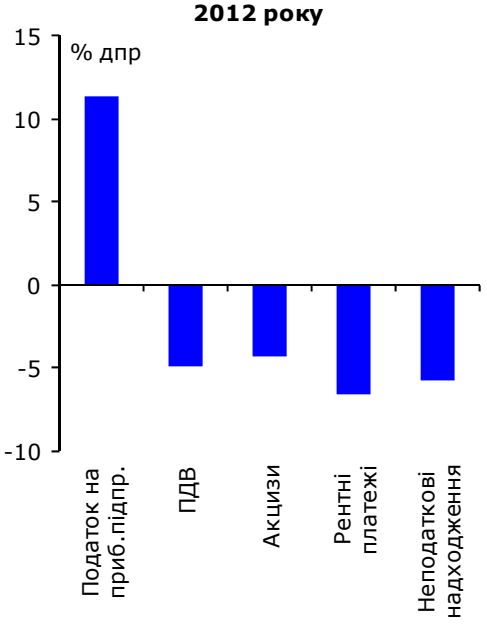
Профіцит фінансового та капітального рахунку в серпні залишився на рівні в 2,1 млрд дол. США, незважаючи на зменшення надходжень від державних запозичень. Чистий притік ПІІ збільшився до 0,9 млрд дол. США, що було найбільшим показником цього року, оскільки ПІІ за кордон припинились, а власники збільшили фінансування своїх дочок в Україні. Чисті запозичення приватного сектору були невеликими на рівні 0,5 млрд дол. США. Банки надалі зменшували зовнішній борг, а

реальний сектор збільшував свою залежність від зовнішнього фінансування. Профіцит фінансового рахунку досягнув 2 млрд дол. США завдяки чистому притоку по статті депозити на рівні 0,7 млрд дол. США (через зменшення українських депозитів за кордоном та збільшення вкладів нерезидентів) та 0,5 млрд дол. США інших потоків капіталу.

Фіскальна політика: Невиконання основних фіскальних показників

Доходи Державного бюджету за дев'ять місяців цього року досягли 221 млрд грн, що становить 58,9% від річного плану. Такий рівень отримання доходів є нижчим, за звичайний, що може свідкувати про занадто оптимістичний план бюджетних доходів на 2012 рік. Уряд, ймовірно, переоцінив доходи від ПДВ. Краще виконання доходів від ППП на рівні 64,8% від річного плану частково забезпечено постійними авансовими платежами по цьому податку. Зокрема доходи від ППП (загальний фонд) було перевиконано на 11,3% від плану. Водночас надходження від ПДВ до загального фонду бюджету виявились на 4,8% нижчими за план. Вищий за запланований трансфер прибутків НБУ на 10,4% підтримав неподаткові надходження, які все ж були на 5,8% нижчими, за план. В цілому, доходи Державного бюджету (загальний фонд) були на 1,5% нижчими за запланований рівень. За оперативними даними Державного казначейства зростання доходів Державного бюджету сповільнилось до 8,6% дпр за дев'ять місяців цього року порівняно із 9,3% дпр в січні-серпні.

Зростання доходів загального фонду Державного бюджету у січні-липні 2012 року

Джерело: звіти Державного казначейства

Нижчі доходи та дефіцит призвели до недофінансування видатків Державного бюджету (загальний фонд) на 8,0% від плану в перші вісім місяців року. Капітальні видатки було профінансовано лише на рівні 42,0% від річного плану. Дефіцит Державного бюджету був близьким до рівня семи місяців року (16,7 млрд грн). Його було переважно профінансовано за рахунок внутрішніх запозичень і надходжень від приватизації.

Соціальна політика: Бюджет Пенсійного фонду залишається незбалансованим

В січні-серпні доходи Пенсійного фонду досягли 144 млрд грн внаслідок збільшення надходжень від пенсійних внесків та інших власних доходів Фонду на 14,8% дпр. Частка власних доходів в сукупних доходах зросла на 2,7 відсоткових пунктів д 71,0% через збільшення фонду оплати праці. Пенсійний фонд також отримав бюджетний трансфер на фінансування пенсій за різними пенсійними програмами. Дефіцит Пенсійного фонду перевищив 17 млрд грн. Його було профінансовано за рахунок іншого трансферу з Державного бюджету у сумі 9,3 млрд грн, а також позик, наданих Державним казначейством Фонду. Ці позики за оцінкою досягнули 8,0 млрд грн в кінці серпня. Оскільки Пенсійний фонд навряд чи поверне позики до кінця року, уряд, найімовірніше, переоцінив зростання заробітних плат цього року. В цілому, важко оцінити фіскальний простір щодо подальшого підвищення соціальних виплат, включаючи пенсії.

Ринок праці: Фонд оплати праці стрімко зріс

Фонд оплати праці зріс на 16,8% протягом перших восьми місяців 2012 року внаслідок зростання середньої заробітної плати в усіх секторах економіки на фоні незмінної зайнятості. Водночас тенденції в зайнятості відрізнялись між секторами. Кількість штатних працівників у компаніях із чисельністю працівників більше 10 знизилась порівняно із таким періодом минулого року в промисловості, будівництві та фінансовому секторі, найімовірніше, внаслідок зниження економічної активності. Крім того, кількість штатних працівників було знижено в бюджетних секторах, включаючи державне управління, освіту та охорони здоров'я. Такі зрошення можуть бути пов'язані із адміністративною реформою, а також виходом на пенсію ряду працівників, яких не було заміщено іншими працівниками.

Зростання середньої заробітної плати сповільнилось в серпні до 14,1% дпр. Зарплати росли повільніше в промисловості та

Середня заробітна плата

Джерело: Держстат

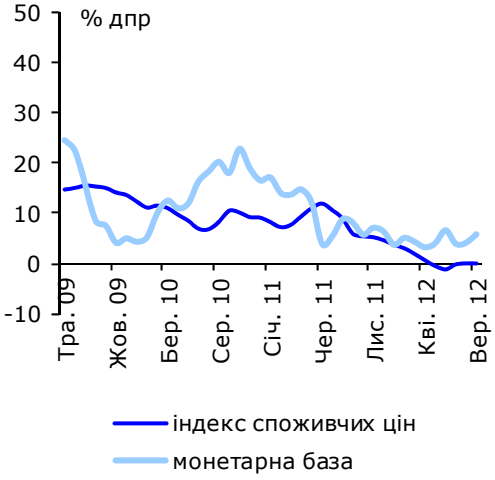
будівництві, ймовірно, через нижчі фінансові показники цих секторів. Крім того, зростання заробітної плати сповільнилось в сільському господарстві через вищу статистичну базу, спричинену гарним врожаєм 2011 року.

Монетарна політика: Зростання ІСЦ залишається на нулі

У вересні ІСЦ залишився незмінним порівняно з аналогічним місяцем минулого року і зменшився на 0,3% проти грудня 2011 року як через зовнішні, так і внутрішні фактори. Низькі світові ціни на продукти харчування та стабільні ціни на сировинні товари стримували зовнішній тиск на ціни. Державна політика цін, включаючи відмову від підвищення тарифів на комунальні послуги, а також посилення регулювання цін також обмежили приріст ІСЦ. Гарний урожай фруктів та овочів призвів до значного негативного вкладу цих товарів до інфляції. Нарешті повільне економічне зростання та жорстка монетарна політика також сприяли нульовому зростанню ІСЦ.

Ліквідність банків залишалась обмеженою у вересні, що відображало низькі вільні резерви та високі міжбанківські процентні ставки. Після надання 3,8 млрд грн рефінансування трьом банкам в кінці серпня НБУ не надавав значного рефінансування банкам. Однак в середньому резерви банків у вересні були більшими в серпні, а міжбанківські ставки були меншими за 15% річних більшу частину місяця. Джерела фінансування банків залишались обмеженими, що призвело до подальшого збільшення ставок за депозитами та кредитами.

Динаміка монетарної бази та індекса споживчих цін

Джерело: Держстат, НБУ

Фінансові ринки: Збільшення гнучкості обмінного курсу

Обмінний курс. НБУ дещо збільшив гнучкість гривні у вересні і дозволив міжбанківському курсу знецінитись до 8,12 грн за дол. США до кінця місяця. Обмінний курс повернувся до рівня нижчого за 8,10 грн за дол. США на початку жовтня. НБУ надавав суттєву підтримку обмінному курсу і провів інтервенції на суму 1,5 млрд дол. США.

Державний борг. У вересні уряд залучив 1,3 млрд грн, розмістивши ОВДП у гривнях зі строком погашення понад два роки, включаючи 0,5 млрд грн індексованих ОВДП. В цілому, у січні-вересні уряд розмістив ОВДП в гривні на 27,3 млрд грн. Крім того уряд залучив 2,4 млрд дол. США та 0,3 млрд євро за рахунок розміщення ОВДП в іноземній валюті. Також уряд випустив ОВДП на 6 млрд грн для рекапіталізації Нафтогазу в березні, і ОВДП на суму 1 млрд грн для рекапіталізації Укргідроенерго у вересні.

Крім того, уряд повернувся до світових фінансових ринків у вересні і розмістив Єврооблігацій на 0,6 млрд дол. США, як додаткове розміщення до 2 млрд дол. США облігацій, випущених у липні. Однак цього разу доходність була сприятливішою на рівні 7,5% річних проти 9,25% річних, що відображає зменшення показників CDS України. Випуск Єврооблігації на суму 2,6 млрд дол. США, що підлягає погашенню в липні 2017 року, стали найліквіднішим випуском Єврооблігацій України. Залучені кошти, найвірогідніше, будуть використані для погашення кредиту МВФ в листопаді 2012 року.

Обмінний курс

Джерело: НБУ

Економічні Тенденції		II 11	III 11	IV 11	I 12	Жов.	Лис.	Грд.	Січ.	Лют.	Бер.	Квіт.	Тра.	Чер.	Лип.	Сер.	Вер.
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	3,2	13,7	17,5	0,5	16,6	16,5	17,5	0,5	0,4	0,5	1,1	1,5	7,4	0,2	-0,4	...
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	8,7	8,6	7,3	0,9	8,2	7,8	7,3	2,0	2,0	0,9	0,7	0,7	0,4	-6,2	-8,0	...
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	14,5	11,4	11,1	-2,7	11,7	12,5	11,1	2,5	-0,5	-2,7	-3,0	0,3	-1,9	-4,2	-4,5	...
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	15,2	15,2	14,7	14,2	14,9	14,5	14,7	13,8	14,6	14,2	14,8	15,5	16,0	17,4	16,0	...
Середня заробітна плата	грн.	2605	2727	2837	2923	2729	2727	3054	2722	2799	2923	2942	3015	3109	3151	3073	...
ІСЦ	% дпр	11,9	5,9	4,6	1,9	5,4	5,2	4,6	3,7	3,0	1,9	0,6	-0,5	-1,2	-0,1	0,0	0,0
ІВЦ	% дпр	20,0	21,3	14,2	6,5	16,3	17,3	14,2	11,8	7,5	6,5	6,9	4,3	4,5	1,4	1,4	0,3
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	39,3	26,8	21,8	5,3	23,8	21,9	21,8	14,4	10,1	5,3	4,8	5,8	2,5	3,3	2,9	...
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	51,0	30,9	21,9	3,5	27,0	24,4	21,9	6,6	5,9	3,5	6,3	7,3	8,5	9,1	8,3	...
Баланс торгівлі товарами (кум.)	млрд. дол. США	-5,4	-9,3	-13,8	-2,9	-11,1	-12,5	-13,8	-0,1	-1,9	-2,9	-4,3	-5,6	-9,0	-10,8	-12,7	...
Поточний рахунок, на кінець періоду*	млрд. дол. США	-2,9	-5,0	-9,0	-1,3	-6,5	-7,9	-9,0	0,4	-0,9	-1,3	-1,9	-2,6	-5,4	-6,7	-8,2	...
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	37,6	35,0	31,8	31,1	34,3	32,4	31,8	31,4	31,0	31,1	31,7	30,8	29,3	30,1	30,0	29,3
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	3,9	8,1	6,3	4,3	5,7	7,1	6,3	3,7	5,1	4,3	3,2	4,0	6,6	3,9	4,1	5,8
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	13,6	14,8	18,4	15,5	18,7	19,0	17,5	15,7	15,4	15,4	14,6	14,7	17,7	19,6	20,3	18,9
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	7,98	7,99	8,01	8,02	8,01	8,01	8,02	8,03	8,02	8,02	8,03	8,05	8,07	8,08	8,09	8,10
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	7,97	7,97	7,98	7,99	7,97	7,98	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99
Обмінний курс, середній	євро	11,48	11,27	10,76	10,46	10,91	10,84	10,54	10,30	10,54	10,53	10,51	10,27	10,01	9,83	9,89	10,25

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки,
* Місячні дані наведені тільки для експорту/імпорту товарів (джерело: НБУ, попередні дані)
квартальні дані наведені для експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	914,7	1095	1316,6
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,4	136,4	165,2
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,1	-14,8	4,1	5,2
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	10,2	-3,1	-21,9	11,2	7,3
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,0	17,5
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4	8,0
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1	4,6
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9	19,0
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7	14,2
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,2	27,5	33,8	-36,7	27,1	28,2
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,0	35,5	38,6	-43,1	29,3	33,8
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,9	-1,9	-2,9	-9,3
Поточний рахунок	% ВВП	4,7	3,7	7,6	5,9	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,2	-1,7	-1,7	-5,6
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	6,5	5,3	9,2	9,9	4,5	5,7	6,6
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7	31,8
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-6,0	-1,8
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	39,9	36,0
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,6	22,8
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8	6,3
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8	7,9	8,0
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0	8,0	8,0
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9	10,5	11,1
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7	10,6	10,5

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		I 09	II 09	III 09	IV 09	I 10	II 10	III 10	IV 10	I 11	II 11	III 11	IV 11	I 12	II 12
ВВП	млрд. грн.	189,0	214,1	250,3	259,9	217,3	256,8	301,3	307,3	261,9	314,6	376,0	364,1	297,0	351,8
Реальний ВВП	% дпр	-19,6	-17,3	-15,7	-6,7	4,5	5,4	3,3	3,7	5,4	3,9	6,5	4,7	2,0	3,0
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	-14,5	-14,5	-14,3	-16,2	0,2	6,8	7,8	12,8	13,8	15,3	17,8	12,8	9,8	14,3
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	0,2	-1,6	-4,3	-3,7	3,8	-4,0	5,8	10,0	3,5	4,0	-10,5	-5,7	1,9	2,5
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	-58,0	-55,9	-53,2	-33,7	-5,7	-3,2	9,5	10,5	2,1	5,2	11,0	16,9	7,6	16,5
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	-22,2	-34,1	-30,9	6,9	0,4	13,2	2,0	0,9	17,0	2,9	-2,2	-5,6	-6,8	-6,8
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	-37,4	-52,3	-47,6	-11,1	-6,2	17,2	20,2	13,2	37,2	23,1	12,0	3,3	-4,3	10,8
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	-1,1	3,4	2,2	-11,6	5,4	0,5	-3,2	0,9	5,4	2,0	17,4	28,9	0,5	11,4
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	-33,7	-26,1	-25,6	6,5	10,9	10,1	7,6	7,6	13,3	8,9	10,2	2,2	0,2	-0,3
Будівництво (реальна)*	% дпр	-54,2	-42,7	-43,6	-32,8	-7,7	-5,8	9,6	3,9	6,4	19,4	7,3	9,8	-3,1	0,3
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	-15,6	-15,7	-22,0	-16,4	6,1	9,6	10,1	4,7	8,9	2,8	6,8	5,8	5,5	6,9
Транспорт (реальна)*	% дпр	-13,4	-9,2	-5,7	-0,4	1,3	1,8	3,0	0,1	7,2	7,5	3,4	9,4	3,8	3,8
Платіжний баланс															
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-0,6	-0,2	-0,1	-0,9	0,0	0,5	-1,0	-2,5	-1,3	-1,4	-2,3	-4,0	-1,3	-3,5
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-2,6	-0,6	-0,2	-2,7	-0,1	1,6	-2,6	-6,5	-4,1	-3,6	-4,8	-8,8	-3,5	-8,1
Баланс товарів	млн. дол. США	-882	-622	-1396	-1407	-1236	-697	-2870	-3585	-3084	-2267	-3928	-4526	-2910	-5308
Баланс послуг	млн. дол. США	116	432	1256	550	930	1115	1536	823	1007	1227	1686	967	1088	1413
Поточні трансферти	млн. дол. США	632	667	640	722	608	728	797	842	1039	878	988	803	672	785
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	883	1279	1210	1282	923	1196	1470	2170	882	2284	2100	1275	1657	1102
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	-350	-351	-2286	1428	-307	804	2532	1288	1163	1838	-938	-506	222	…
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	25,4	27,3	28,2	26,5	25,1	29,5	34,7	34,6	36,4	37,6	35,0	31,8	31,1	29,3
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	8,09	7,76	7,99	8,06	8,00	7,91	7,90	7,96	7,95	7,98	7,99	8,01	8,03	8,05
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,70	7,66	7,82	7,99	7,99	7,91	7,90	7,93	7,94	7,97	7,97	7,98	7,99	7,99
Бюджет															
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	35.9	30,6	25,5	36,0	30,9	30,4	23,3	32,3	32,2	29,7	29,0	30,6	33,2	31,3
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	5.3	5,3	4,4	4,7	4,9	4,8	4,4	4,8	4,9	4,8	4,1	4,7	5,0	4,8
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	4.0	3,3	3,7	3,6	4,3	3,0	3,4	4,2	4,4	4,5	3,6	4,4	4,8	4,1
Податок на додану вартість	% від ВВП	12.1	8,3	6,4	11,0	9,8	9,8	8,5	9,9	7,5	12,7	9,5	9,6	10,6	10,2
Акцизні збори	% від ВВП	2.0	2,3	2,5	2,6	2,4	3,0	2,5	2,6	2,1	3,0	2,7	2,4	2,7	2,9
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	35.4	36,6	29,6	34,5	33,0	38,7	30,3	37,6	32,3	32,8	26,5	35,6	33,3	33,5
Поточні видатки	% від ВВП	34.5	34,9	27,0	31,4	32,4	37,4	26,6	32,8	31,0	30,4	23,5	30,1	31,4	31,1
Капітальні видатки	% від ВВП	0.9	1,7	2,6	3,1	0,6	1,4	3,7	4,8	1,2	2,3	2,9	5,5	1,9	2,4
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	0.0	-6,2	-4,5	1,1	-2,0	-8,0	-7,5	-5,6	-0,3	-3,3	-3,8	-5,5	-0,2	-2,6
Надходження від приватизації	% від ВВП	0.0	0,2	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,4	3,1	0,0	0,1	1,4	0,3
Ринок праці															
Середня зарплата (реальна)	% дпр	-11,7	-8,6	-10,7	-5,7	3,3	8,7	12,3	11,4	11,1	5,5	7,7	10,8	14,7	16,5
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	-10,8	-6,9	-8,6	-7,6	3,7	11,8	11,0	14,7	7,8	1,9	7,3	7,7	13,9	…
Рівень безробіття (за методологією МОП)	% кум	9,5	9,1	8,6	8,8	9,0	8,5	8,1	8,1	8,7	8,2	7,8	7,9	8,4	…
Банківський сектор															
Грошовий агрегат М0	% дпр	33,9	22,8	11,5	1,5	5,4	9,9	17,4	16,5	15,7	11,5	8,6	6,3	4,7	6,7
Грошовий агрегат М2	% дпр	12,0	5,3	-1,4	-5,4	6,9	13,2	21,6	23,1	25,5	22,0	16,0	14,4	11,2	9,0
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	-10,9	-16,1	-25,4	-8,5	7,1	20,1	38,6	41,4	43,3	26,0	16,7	12,3	14,4	9,6
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	31,8	33,0	39,2	4,7	22,8	21,5	17,7	16,9	19,7	21,0	15,7	13,4	12,4	11,6
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	27,6	27,8	25,2	16,9	13,6	8,3	6,0	11,2	16,0	18,5	21,1	21,0	17,4	15,3
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	70,8	48,7	32,4	-15,2	-13,7	-10,5	-13,2	-8,3	-2,1	0,9	-2,3	-4,2	-7,0	-10,8
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	50,8	37,3	29,9	-3,8	-3,9	-2,8	0,6	-0,5	5,0	6,3	5,3	2,9	-2,9	-7,0
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	69,9	68,2	67,3	68,1	68,5	68,9	67,5	66,3	67,2	66,6	64,4	62,9	61,5	59,8
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	26,2	19,1	17,5	19,8	17,3	15,0	13,0	15,0	13,1	13,5	14,1	18,4	15,5	15,7
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	9,6	9,6	10,0	10,1	10,9	11,1	10,3	10,1	10,2	9,8	8,8	8,4	8,2	8,2

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД
* зміна доданої вартості

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, розроблений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.